

ทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหิดลที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน

ATTITUDES OF MAHIDOL UNIVERSITY'S FINANCE AND ACCOUNTING ANALYSTS TOWARDS WASTE MANAGEMENT BASED ON THE LEAN CONCEPT

อัญชลี เรืองพลับปลา¹, รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง² และ ศิริมา ดันดิธารงวุฒิ

สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล¹

ปร.ค. รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์²

มหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์ 19/1 ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพฯ 10160

Email: kukaiasia@gmail.com โทร.0859069726 โทรสาร 028074528

บทคัดย่อ : การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัย มหิดล ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักวิชาการเงินและบัญชีที่ดำรงตำแหน่งในมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 233 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t-test , F-test และ LSD. ผลการศึกษา พบว่า นักวิชาการเงินและบัญชี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-35 ปี มีรายได้ 20,001-30,000 บาท มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีนที่แตกต่างกันในด้านความสูญเปล่าจากการรอคอย และปัจจัยส่วนบุคคล ด้านประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีนที่แตกต่างกันในด้านความสูญเปล่าจากการรอคอย ด้านความสูญเปล่าจากการแก้ไขข้อผิดพลาด และ ด้านความสูญเปล่าจากการทำงานมากเกินไป

คำสำคัญ : ทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชี,การบริหารจัดการ,แนวคิดแบบลีน

Abstract : The purposes of this research was to study about the Attitudes of Mahidol University's finance and accounting towards waste management based on Lean concept in 7 waste.

The sample was 233 financial and accounting analysts. The instruments used in the study was a questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Hypothesis Compared with an average statistical t-test, F-test and LSD.

The results of the study were finances and accounting, mainly were female rather than male. Mostly aged 31-35 years old. Income 20,001-30,000 baht with a Bachelor's degree. Working experience more than 10 years. Personal factors in different age with the opinion of management based on lean thinking was different in the waste of waiting and Personal factors and experience were different with opinions on management based on lean thinking was different in the waste of waiting. The reduction of error correction and the waste from overwork.

Keywords : Attitude of Finance and Accounting, Management, The Lean concept

1. บทนำ

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอก และภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้ตระหนักถึงสถานการณ์และความเสี่ยง ซึ่งเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลกและภายในประเทศ โดยเฉพาะภาวะผันผวนด้านเศรษฐกิจ พลังงาน และภูมิอากาศ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบอย่างชัดเจนต่อประเทศไทยทั้งเชิงบวก และลบ ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องปรับตัวในการเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจโลกและภูมิภาค ซึ่งประเทศไทยมีพันธกรณีภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ เพื่อสามารถใช้โอกาสที่เกิดขึ้นและพร้อมก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ซึ่งจำเป็นต้องสร้างความพร้อมสำหรับเชื่อมโยงด้านกายภาพ ทั้งโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพของคน การเสริมสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นพลังในการขับเคลื่อนเพื่อเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2558 หน้า 6-7) ใหม่ในปัจจุบันธุรกิจมีการ

แข่งขันค่อนข้างสูงและทวีความรุนแรงอันเนื่องจากประชากรที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่มีทรัพยากรอย่างจำกัด ก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีปัญหา และความไม่แน่นอน ในขณะที่สภาพแวดล้อมภายในองค์กรมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่ซับซ้อนมากขึ้น จึงได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางธุรกิจให้มีการประสิทธิภาพด้วยการตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้มากขึ้น ทำให้องค์กรต้องมีระบบการควบคุมเชิงจัดการ ด้วยวิธีการที่เรียกว่า กลยุทธ์การบริหารต้นทุน เป็นเครื่องมือและแนวคิดทางด้านบัญชีต้นทุน โดยมีเป้าหมายอยู่ 2 ประการ คือ บทบาทในการช่วยตัดสินใจและบทบาทในการช่วยบริหารต้นทุนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ โดยใช้กลยุทธ์ต้นทุนเวลาการผลิตแบบลีน และการบัญชีเพื่อความยั่งยืน เป็นต้น กลยุทธ์ดังกล่าว มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ทำให้องค์กรสามารถเติบโตอย่างยั่งยืน และมีความได้เปรียบเหนือกว่าคู่แข่ง อันจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย (กลยุทธ์การบริหารต้นทุนในยุคโลกาภิวัตน์ , ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ หวังเจริญเดช, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)

มหาวิทยาลัยมหิดล ได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยขึ้น ไป ปี 2559-2562 จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ ซึ่ง ประกอบด้วย ความเป็นเลิศด้านการวิจัย ความเป็นเลิศด้านการเรียนการสอน

ความเป็นเลิศด้านการบริการวิชาการ การมีส่วนร่วมกับสังคม และความเป็นเลิศในการบริหารจัดการองค์กรอย่างยั่งยืน ซึ่งความเป็นเลิศในการบริหารจัดการองค์กรอย่างยั่งยืน ถือเป็นตัวผลักดันให้แต่ละหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ต้องพัฒนาวิธีการในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิ ภาพสูงสุด

ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก เป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ ถือเป็นหน่วยงาน 1 ใน 4 ของมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล และมีการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายให้หน่วยงานต่างๆ มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นทั้งงานด้านการให้บริการรักษาพยาบาล และงานสนับสนุน ที่ผ่านมาหน่วยงานต่างๆ จะนำเสนอวิธีการปฏิบัติงานที่ลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพัฒนาวิธีการทำงานรูปแบบต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้รับบริการ โดยเฉพาะด้านการรักษาพยาบาลที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศด้านผู้สูงอายุ ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ซึ่งเป็นงานด้านสนับสนุนและมีกระบวนการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างซับซ้อน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา ทศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน โดยต้องการทราบถึงทัศนคติในการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชีที่มีต่อการบริหารความสูญเปล่าตามแนวคิดลีน ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการเงิน อยู่ในระดับใด และถือเป็นโอกาสพัฒนาในการวางแผนทางการกำจัดความสูญเปล่าได้อย่างชัดเจน และทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น และหากมีการประยุกต์ใช้ส่วนของแนวคิดลีน ให้ตรงกับบริบทของงาน หรือองค์กรที่เราปฏิบัติงานอยู่ ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า จะส่งผลดีต่อหน่วยงาน และองค์กรต่อไปอย่างยั่งยืน

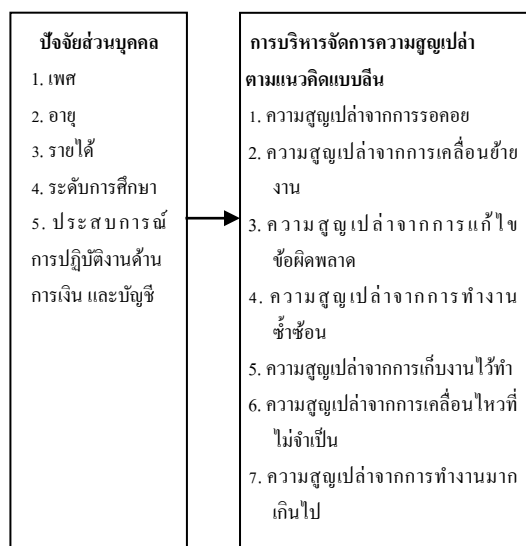
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน 7 ประการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน” มีรูปแบบการวิจัยที่เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการตามหลักการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเงิน และบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหิดลทั้งหมดจำนวน 499 คน

กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากทราบจำนวนประชากร ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณด้วยสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยมีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ

N คือ ขนาดประชากร (499 คน)

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างกำหนดไว้ที่ 95% (มีค่าเท่ากับ 0.05)

จากการแทนค่า

$$n = \frac{499}{1 + 499(0.05)^2}$$

= 222 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน โดยมีการประยุกต์ใช้มาจากแบบสอบถามของ ปรีทรรศ โยธาพันธ์ (2555) ซึ่งได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดความสูญเปล่ากรณีศึกษา ระบบการผลิตแบบโตโยต้าของบริษัทผลิตชิ้นส่วนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีโครงสร้างที่เข้าใจง่ายและสามารถตอบเองได้โดยอิสระ โดยมีทั้งคำถามปลายปิด (Close ended Questions) และ คำถาม ปลายเปิด (Open ended Questions) ซึ่งคำถามปลายปิดจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปและรายละเอียดส่วนตัวของนักวิชาการเงินและบัญชี และเป็นการสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน

สำหรับคำถามปลายเปิด จะเป็นการเปิดโอกาสให้นักวิชาการเงินและบัญชีผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ตลอดจนการเสนอแนะหรือให้ข้อคิดโดยไม่มีการชี้นำ หรือกำหนดกรอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง รายละเอียดของแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำชี้แจง และคำถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักวิชาการเงินและบัญชี ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ซึ่งเป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเพียงคำตอบเดียว ข้อคำถามประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชี ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน 7 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบัญชีและการเงิน ดังต่อไปนี้

1. ความสูญเปล่าจากการรอคอย
2. ความสูญเปล่าจากการเคลื่อนย้ายงาน
3. ความสูญเปล่าจากการแก้ไขข้อผิดพลาด
4. ความสูญเปล่าจากการทำงานซ้ำซ้อน
5. ความสูญเปล่าจากการเก็บงานไว้ทำ
6. ความสูญเปล่าจากการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น
7. ความสูญเปล่าจากการทำงานมากเกินไป

โดยการใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งจัดอยู่ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ซึ่งมีลักษณะ 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

ระดับความคิดเห็น	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

การแปลผลการวิจัยในแต่ละระดับชั้นใช้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของชั้น ดังนี้ (มัลลิกานูนานาค, 2542, 29)

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

สรุปเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็น

มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึงระดับความคิดเห็น

มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึงระดับความคิดเห็น

ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึงระดับความคิดเห็น

น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึงระดับความคิดเห็น

น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของนักวิชาการเงินบัญชี ที่ส่งผลต่อ ทักษะคิของนักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบสิ้น โดยจะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Opened end)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บจากกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความสะดวก (Convenient Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถาม โดยใช้ช่องทางแจกแบบสอบถามโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักวิชาการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหิดล ข้อมูลที่นำมาศึกษาและสรุปผลการศึกษาในครั้งนี้ นำมาจาก 2 แหล่งคือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลจากนักบัญชีโดยใช้แบบสอบถาม
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จาก เอกสาร บทความ บทสัมภาษณ์ หรือข้อเขียนที่กล่าวถึงแนวคิดแบบสิ้น ทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า
3. การประมวลผลข้อมูลที่ลงรหัสแล้ว โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยใช้สถิติ ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูล และค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณหาสัดส่วนของข้อมูลในแต่ละตัวเทียบกับข้อมูลรวมทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชี ในด้านความสูญเปล่าแบ่งเป็น 7 ประการ ตามแนวคิดแบบสิ้น โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นการแสดงค่าความถี่ของข้อมูล และค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณหาสัดส่วนของข้อมูลในแต่ละตัวเทียบกับข้อมูลรวมทั้งหมด

4.2 การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานสถิติ มีดังนี้

- ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ t-Test ซึ่ง 2 กลุ่มดังกล่าวเป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample) เพื่อทดสอบสมมติฐานในความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง ระดับการศึกษา กับระดับทัศนคติ นักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน

- ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ตามตัวแปรอายุ รายได้ และประสิทธิภาพการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) กับระดับทัศนคติของนักวิชาการเงินและบัญชีมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล นักวิชาการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 91 อายุ 31–35 ปี ร้อยละ 31.30 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20,001–30,000 บาท ร้อยละ 63.50 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 76.80 และมีประสิทธิภาพการทำงานมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 46.80

2. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดลีน การบริหารจัดการความสูญเปล่าในการปฏิบัติงานตามแนวคิดแบบลีน ของนักวิชาการเงินและบัญชี ความสูญเปล่าจากการรอคอย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเปล่าจากการรอคอย เรื่อง อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานขัดข้องบ่อยจึงทำให้การปฏิบัติงานหยุดชะงักและต้องรอการแก้ไขให้สำเร็จก่อนจึงปฏิบัติงานต่อได้(ข้อ3)มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91

และงานที่ปฏิบัติอยู่จะต้องประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกครั้ง จึงจะทำให้งานสำเร็จ น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05

การบริหารจัดการความสูญเปล่าในการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดแบบลีน ของนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านความสูญเปล่าจากการเคลื่อนย้ายงาน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเปล่าจากการเคลื่อนย้ายงาน เรื่องการขนย้ายหรือส่งมอบงาน/เอกสารจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.13 และ พื้นที่ในการจัดเก็บงาน เอกสารไม่เพียงพอ จึงต้องจัดเก็บไว้ที่อีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งต้องมีการขนย้ายเพื่อใช้ในการอ้างอิงอยู่เสมอ น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.15

การบริหารจัดการความสูญเปล่าในการปฏิบัติงานตามแนวคิดแบบลีน ของนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านความสูญเปล่าจากการแก้ไขข้อผิดพลาด ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเปล่าจากการแก้ไขข้อผิดพลาด เรื่อง การปฏิบัติงานของท่านยังไม่มีคู่มือ / ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน จึงทำให้ต้องมีการแก้ไขข้อผิดพลาด มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 และ งานที่ท่านปฏิบัติอยู่มีการแก้ไขหรือ ส่งกลับให้ผู้เกี่ยวข้องแก้ไข เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกเดือน น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55

การบริหารจัดการความสูญเปล่าในการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดแบบลีน ของนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านความสูญเปล่าจากการทำงานซ้ำซ้อน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเปล่าจากการทำงานซ้ำซ้อน

เรื่อง การจัดเก็บข้อมูล/จัดทำรายงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่ท่านได้รับมอบหมายมีการจัดเก็บซ้ำซ้อนกับคนอื่น/หน่วยงานอื่น มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 และ มักต้องแนะนำ / แก้ไขข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงานของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องซ้ำๆ น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61

การบริหารจัดการความสูญเปล่าในการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดแบบลีน ของนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านความสูญเปล่าจากการเก็บงานไว้ทำ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเปล่าจากการเก็บงานไว้ทำ เรื่องงานที่ท่านได้รับมอบหมายไม่ได้กำหนดเวลาในการส่งมอบงานที่ชัดเจน มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และงานที่ค้างมักเกิดจากการวางแผนการทำงานผิดพลาด หรือ การไม่ได้วางแผนการทำงานล่วงหน้า น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81

การบริหารจัดการความสูญเปล่าในการปฏิบัติงานตามแนวคิดแบบลีน ของนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านความสูญเปล่าจากการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเปล่าจากการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น เรื่อง การออกแบบ ดัดแปลงอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานไม่เหมาะสมกับการใช้งาน มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และ ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบเพื่อรอการตรวจสอบจาก สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ไม่สามารถจัดเก็บเอกสารด้านการเงินในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ หน่วยงานจึงต้องจัดหาสถานที่ในการจัดเก็บเอกสารต้นฉบับไว้ตามระยะเวลาที่กำหนด น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42

การบริหารจัดการความสูญเปล่าในการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดแบบลีน ของนักวิชาการเงินและบัญชี ด้านความสูญเปล่าจากการทำงานมากเกินไป

ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ย 2.54 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเปล่าจากการทำงานมากเกินไป เรื่อง การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือ มากเกินความต้องการของหน่วยงาน มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 และ ปริมาณงานประจำของท่านไม่คงที่ แล้วแต่ช่วงเวลา โดยเฉลี่ยมีปริมาณมากเมื่อเทียบกับระยะเวลาการปฏิบัติงานแต่ละวัน น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34

การบริหารจัดการความสูญเปล่าในการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดแบบลีน ของนักวิชาการเงินและบัญชี โดยรวมทั้ง 7 ประการ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.73 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสูญเปล่าจากการเก็บงานไว้ทำ สูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 รองลงมาคือ ความสูญเปล่าจากการทำงานซ้ำซ้อน ความสูญเปล่าจากการแก้ไขข้อผิดพลาด ความสูญเปล่าจากการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น ความสูญเปล่าจากการเคลื่อนไหวซ้ำงาน ความสูญเปล่าจากการรอคอย และ ความสูญเปล่าจากการทำงานมากเกินไป

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐาน คือ

1. บัณฑิตส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการบริหารจัดการความสูญเปล่าตามแนวคิดแบบลีน ที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีทั้งเป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้

1.1 เพศ พบว่า นักวิชาการเงินและบัญชีที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

1.2 อายุ พบว่า นักวิชาการเงินและบัญชีที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหาร

จัดการตามแนวคิดแบบลีน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในภาพรวม ส่วนในรายด้าน การบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเสียเปล่าจากการรอคอย มีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

1.3 รายได้ พบว่า นักวิชาการเงินและบัญชีที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมและรายด้าน

1.4. ระดับการศึกษา พบว่า นักวิชาการเงินและบัญชีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมและรายด้าน

1.5 ประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า นักวิชาการเงินและบัญชีที่มีประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ในภาพรวม ส่วนในรายด้าน การบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีน ประกอบด้วย ด้านความสูญเสียเปล่าจากการรอคอย ด้านความสูญเสียเปล่าจากการทำงานมากเกินไป และ ด้านความสูญเสียเปล่าจากการแก้ไขข้อผิดพลาด มีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเสียเปล่าจากการรอคอย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ กรณิ

ภา คงยืน (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง การจัดการแบบลีนกับประสิทธิผลของระบบนัดหมาย ผู้รับบริการ ของแผนกเวชศาสตร์ฟื้นฟู ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า บุคคลที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี มีผลต่อประสิทธิผลของการนัดหมายในระดับมากที่สุด ในด้านการลดค่าใช้จ่าย การลดระยะเวลาการลดความสูญเสียเปล่าและความพึงพอใจของผู้ให้บริการ

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการตามแนวคิดแบบลีน ด้านความสูญเสียเปล่าจากการรอคอย ด้านความสูญเสียเปล่าจากการแก้ไขข้อผิดพลาด และ ด้านความสูญเสียเปล่าจากการทำงานมากเกินไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับ ปิรทรรศ โยธาพันธ์ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิด ความสูญเสียเปล่า กรณีศึกษาระบบการผลิตแบบโตโยต้าของบริษัทชิ้นส่วนรถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ระดับความคิดเห็นของพนักงานระดับปฏิบัติการที่มีผลต่อการเกิดความสูญเสียเปล่าในระบบการผลิตแบบโตโยต้า ด้านการขนส่งมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเคลื่อนไหวน้ำที่ไม่จำเป็น ด้านกระบวนการผลิต ด้านการรอคอย ด้านการผลิตของเสียและแก้ไขงานเสีย ด้านการผลิตมากเกินไป และ ด้านการเก็บวัสดุคงคลังที่ไม่จำเป็น ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากข้อค้นพบ ทศนคติต่อการบริหารจัดการความสูญเสียเปล่าตามแนวคิดลีน ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านอายุ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการบริหารจัดการตามแนวคิดลีน ด้านความสูญเสียเปล่าจากการรอคอย ดังนั้น ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับผู้รับผิดชอบ Put the Right Man to the

Right Job โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่จะเกิดขึ้นเป็นหลัก

2. ด้านประสิทธิภาพการทำงาน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการบริหารจัดการตามแนวคิดลิน ด้านการบริหารจัดการความสูญเสียจากการรอคอย ความสูญเสียจากการแก้ไขข้อผิดพลาด ความสูญเสียจากการทำงานมากเกินไป ดังนั้น ผู้บริหารควรมีกระบวนการตั้งแต่การคัดเลือกบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน จนถึง การสนับสนุนให้มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงานเพื่อลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และกำหนดสมรรถนะในการทำงานให้เหมาะสมกับประสิทธิภาพการทำงาน และมีการกำหนดตัวชี้วัดและสร้างแรงจูงใจให้เหมาะสมกับภาระงานที่ได้มอบหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้วิจัยใครขอเสนอข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. เนื่องจากในครั้งนี้ ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล เฉพาะในด้าน เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และประสิทธิภาพการทำงานเท่านั้น ในการศึกษากครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลเพิ่มเติม เช่น หน่วยงานที่สังกัด หน้าที่ความรับผิดชอบ ตำแหน่งงาน เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในเชิงลึกมากขึ้น

2. ในการศึกษากครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความสูญเสียจากการเก็บงานไว้ทำว่ามีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของนักวิชาการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหิดลในเชิงลึกแยกตามหน่วยงาน โดยอาจใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

3. เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหิดลเท่านั้น การศึกษากครั้งต่อไป จึงควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการเงินและบัญชีของสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกัน

4. การศึกษากครั้งต่อไป ควรศึกษาถึงวิธีการลดความสูญเสียจากการเก็บงานไว้ทำ เพื่อนำวิธีการเหล่านั้นมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพต่อหน่วยงาน และมหาวิทยาลัยมหิดลอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

บรรณานุกรม

- [1] กรนิภา คงยืน (2555) “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการแบบลีนกับประสิทธิผลของระบบนัดหมาย ผู้รับบริการ ของแผนกเวชศาสตร์ฟื้นฟู ศูนย์ ก ร แพ ทย ก า ญ จ น า กิ เษ ก มหาวชิยาธิยมหิดล”
- [2] ปรีทรรศ โยธาพันธ์ (2555) “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดความสูญเสียเปล่า กรณีศึกษากระบวนการผลิตแบบโตโยต้า ของบริษัทชิ้นส่วนรถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล”วิทยานิพนธ์ สาขาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประวัติผู้วิจัย

อัญชลี เรืองพลับพลา

การศึกษา : ระดับปริญญาโท

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

ผศ.ดร.รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง

การศึกษา : ปี พ.ศ.2553

ปร.ด. รัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย

อลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

: ปี พ.ศ.2528 ศศ.ม.จารึกภาษาไทย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

: ปี พ.ศ.2514 ศศ.บ. ไทย-อังกฤษ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นางสาวศิริมา ตันติธารงวุฒิ

การศึกษา : ปี พ.ศ. 2531 – 2534

ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจ

บัณฑิต (บธ.บ.)

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม

: ปี พ.ศ. 2537 – 2539

ระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.)

สาขาวิชาเชี่ยวชาญ การจัดการงานบุคคล

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

: ปี พ.ศ. 2559

ระดับปริญญาเอก บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต (บธ.ด.)

สาขาการจัดการ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง